

Obsah

Předmluva	9
1. Pedagogika jako věda o člověku	13
Úvod	13
1.1 Znaky pedagogiky jako vědy	14
1.2 Historický kontext vývoje pedagogiky jako vědy	15
1.3 Předmět pedagogiky	27
1.4 Struktura pedagogických disciplín	29
1.5 Základní pedagogické kategorie	35
<i>Závěr a shrnutí</i>	41
<i>Použitá a doporučená literatura</i>	42
2. Výchova jako cesta k porozumění sobě a druhým	44
Úvod	44
2.1 Základní východiska výchovy	46
2.1.1 <i>Historická východiska a výchova</i>	46
2.1.2 <i>Vybraná filozofická východiska a výchova</i>	47
2.1.3 <i>Další východiska výchovy</i>	49
2.2 Výchova a její procesuální pojetí	53
2.2.1 <i>Výchovný proces a jeho systém</i>	54
2.2.2 <i>Cíle výchovy</i>	55
2.2.3 <i>Podmínky výchovy</i>	59
2.2.4 <i>Prostředky výchovy</i>	61
2.2.5 <i>Výsledky výchovy</i>	62
2.3 Pojetí subjektu a objektu ve výchově a způsob výchovy	64
2.4 Výchova jako proces humanizace člověka	69
2.5 Výchova na prahu třetího tisíciletí	74
2.5.1 <i>Výchova a její perspektivy v digitalizované společnosti</i>	80

	<i>Závěr a shrnutí</i>	86
	<i>Použitá a doporučená literatura</i>	87
3.	Inovace a změny ve výchově a vzdělávání	90
	Úvod	91
3.1	Inovace ve výchově a vzdělávání	91
3.2	Změny ve vzdělávání a výchově v české škole	94
	3.2.1 <i>Kurikulární souvislosti a transformace obsahu vzdělávání</i>	101
3.3	Výchova a vzdělávání v pojetí vybraných modelů škol	105
	3.3.1 <i>Model školy orientovaný na učivo a učitele, transmisivní model školy</i>	107
	3.3.2 <i>Model školy orientovaný na žáka, konstruktivní model školy</i>	110
3.4	Inkluzivní škola a vzdělávání jako cesta k respektování odlišností a práv každého dítěte	114
	<i>Závěr a shrnutí</i>	120
	<i>Použitá a doporučená literatura</i>	122
4.	Úvod do pedagogického výzkumu a základy pedagogicko-psychologické diagnostiky žáka	124
	Úvod	125
4.1	Pedagogický výzkum a jeho analýza	126
	4.1.1 <i>Typologie pedagogického výzkumu</i>	134
4.2	Výzkumné metody v pedagogickém výzkumu	138
	4.2.1 <i>Metoda pozorování</i>	138
	4.2.2 <i>Interview (metoda rozhovoru)</i>	143
	4.2.3 <i>Metoda dotazníku</i>	147
	4.2.4 <i>Další metody pedagogického výzkumu</i>	151
4.3	Pedagogicko-psychologická diagnostika žáka	162
	4.3.1 <i>Pedagogicko-psychologická diagnostika a její průběh</i>	166
	4.3.2 <i>Vybrané oblasti pedagogicko-psychologické diagnostiky žáka</i>	170

4.3.3	<i>Pedagogicko-psychologická diagnostika žáka a individuálně vzdělávací plán (IVP)</i>	173
	<i>Závěr a shrnutí</i>	178
	<i>Použitá a doporučená literatura</i>	180
5.	Výukový proces a pedagogické projektování	182
	Úvod	183
5.1	Výukový proces jako systém prvků a vztahů	183
5.1.1	<i>Kategorie cíle ve výukovém procesu</i>	186
5.1.2	<i>Obsah (učivo) jako činitel výuky</i>	190
5.1.3	<i>Vzájemný vztah učitele a žáků ve výuce</i>	197
5.1.4	<i>Prostředky ve výuce se zaměřením na metody a formy výuky</i>	204
5.1.5	<i>Proces výuky jako společné objevování</i>	210
5.1.6	<i>Podmínky výuky</i>	222
5.2	Pedagogická evaluace v teorii a praxi výuky se zaměřením na školní hodnocení	224
5.3	Prostředky a formy školního hodnocení	229
5.3.1	<i>Hodnocení známkou (klasifikace) jako součást školního hodnocení žáka</i>	231
5.3.2	<i>Slovní hodnocení žáka a jeho význam</i>	232
5.3.3	<i>Sebehodnocení žáka</i>	235
5.3.4	<i>Další formy a prostředky školního hodnocení</i>	238
5.4	Pedagogické projektování v procesu výuky	244
	<i>Závěr a shrnutí</i>	248
	<i>Použitá a doporučená literatura</i>	250
6.	Základní otázky sociální pedagogiky	254
	Úvod	255
6.1	Sociální pedagogika jako moderní pedagogická disciplína	255
6.2	Proces socializace a výchova	262
6.3	Vliv a funkce „prostředí“ ve výchově	266
6.3.1	<i>Přirozená prostředí a výchova</i>	269

6.3.2	<i>Prostředí školy a dalších výchovných zařízení ve vztahu k výchově</i>	284
6.4	Sociální a pedagogická komunikace a interakce	302
	<i>Závěr a shrnutí</i>	308
	<i>Použitá a doporučená literatura</i>	310
	Závěr	312
	Conclusion	314
	Přílohy	316
	Seznam obrázků a tabulek	351
	<i>Seznam obrázků</i>	351
	<i>Seznam tabulek</i>	353
	Literatura	354
	Rejstřík	362